

τῶν παρισινῶν σιηνῶν, δένδρα ἐλευθερίας ἰδρύνοντο, καὶ ὁ συρφετὸς τῆς τουρκικῆς πρωτευούσης ὤρχετο πρὸς τοὺς ἤχους τοῦ *Cairo* καὶ τῆς Καρμανιόλης. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ὁ Σουλτάνος Σελίμ μετ'εὐχαριστήσεως προσέβλεπε τὸ ἄγριον ἐκεῖνο θέαμα, μὴ ἐνοῶν ὅτι διεκύβευε τὸ ἀπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ὄφελος, εὐνοῶν τὰ ἀκολαστήματα αὐτοῦ. Ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς δὲν εἶνε μόνον φωτίζουσα φλόξ ἀλλὰ καὶ καταδιβρωδικὸν πῦρ, καταστρέφον ὁσάκις ἔρχεται εἰς ἄμεσον συνάφειαν πρὸς ἀπολίτευτα στοιχεῖα. Εἰ δέ που ἀλλαχοῦ, ἐν Τουρκίᾳ ἰδίως ἦν ἄκαιρος ὁ πανηγυρισμὸς Κροβίων τοῦ Λογικοῦ. Ἡ τρίχουρος προσηρτημένη εἰς τὴν κίδαριν, καὶ τὸ κολῆδιον τοῦ παρισινοῦ συλλόγου τῶν Ἰακωβίνων περιβάλλον τὸν ἄλλως τοσοῦτον ἀνεμιμένον Μοσλήμ, ἦσαν ἀναμφήριστοι οἰωνοὶ ἐγγιζούσης καταστροφῆς. Ἐμελλε δὲ νὰ γείνη κατάδηλον ἐν ἀνατολαῖς καὶ δυσμαῖς, ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ παύσῃ μετὰ τῶν ἐπαναστάσεων, καὶ ὅτι ὁ καλῶν αὐτὰς καταπίνεται πρῶτος ὑπὸ τοῦ βέβρατος.»¹

Η ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ

[Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ἐν 1876 ἔτει συγγράμματος τοῦ

Alfred de Bréhat.]

Μετάφρασις Ν. Δ. Λεβιδίου.

Συγγραμμάτιον καὶ τίτλος: σελ. 611

ΙΑ'

Τοσοῦτοι συγγραφεῖς ἔγραψαν περὶ Ἰνδοστανῆς καὶ διηγήθησαν λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ἐφορτὰς, (ἃς πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶδον εἰμὴ διὰ τῶν ὁμμάτων τῆς φαντασίας), ὥστε περιττὸν νομίζω νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ πλέον περὶ τοῦτο τὸ θέμα. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Lacermeumont καὶ τὸ τοῦ κόμητος Warren περιέγραψαν τὰ πάντα, καὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν οὐδεμίαν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Αἱ ἐφορταὶ διαρκοῦσι συνήθως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, καὶ τὰ προγράμματα αὐτῶν οὐδέποτε μεταβάλλονται. Ἐπὶ ἀρχαίων μεγίστων, ἐπικεκοσμημένων κοσμημάτων πολλοῖς καὶ ἐρέαις, περιφέρουσι θρικυβευτικῶς τερπνῶδη εἰδωλα, ἐπιδεικτικῶς ἐστολισμένα. Πληθὺς βραχμάνων περικυκλοῦσι τὰς θεότητας ταύτας, ὧν τὰ σύμβολα εἰσὶν ἐκ τῶν ἀσεμνοτάτων, καὶ οἱ φακίρι συμπορεύονται, σκιρτῶντες, φρενητιώδεις κινήσεις ποιοῦντες, σκληπίζοντες καὶ τὰ τύμπανα κρούοντες. Διότι οἱ Ἰνδοὶ μουσικὴν οὐδὲν ἄλλο νομίζουσιν εἰμὴ τὸν θόρυβον, καὶ κατὰ τὰς ἐφορτὰς ὁ πῶτος αὐτῶν πληροῦται, διότι οὐδέποτε ἢ τοῦ ταύρου φωνὴ εἶναι φοβερωτέρα τῶν ἀγρίων ἤχων τῆς Ἰνδικῆς σάλπιγγος· πάσα σάλπιγξ δὲ Ἰνδικὴ ἔνα μόνον φθόγγον ἐκβάλλει, καὶ ὁ φθόγγος οὗτος ἀντηχεῖ ἀπὸ πρώτης μέχρι νυκτὸς κατ' ἀπελιπιστικὸν μονότονον τρόπον. Ἐνίοτε

φανατικοὶ τινες ἐξαπλοῦνται ἐν ταῖς ὁδοῖς πρὸ τοῦ ἄρματος, ἵνα ὑπὸ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο φορτίον καταπατηθῶσι· πλὴν ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία ἀπηγόρευσε νῦν τοῖς θρησκομανέσιν Ἰνδοῖς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ψυχαιωγίας, ὅπερ ἄλλοτε ἐπανελμβάνετο τοῦλάχιστον πεντηκοντάκις ἐν ἐκάστη ἐκφορᾷ τοῦ Γιαγενάθ. Ὁ Ἰνδός, ὁ πρὸς τὸν φρικῶδη τοῦτον θάνατον ἡρωϊκώτατα σπεύδων, δὲν κέκτηται τὸ θάρρος τοῦ ν' ἀντισταθῆ τῇ διαταγῇ τοῦ ἐγχωρίου ἢ τοῦ εὐρωπαϊοῦ στρατιώτου. Πολλὰκις ἐθεάθησαν φανατικοὶ, ἐγειρόμενοι καὶ φεύγοντες πρὸ τοῦ ἄρματος ὑπὸ τὴν μάστιγα ἀξιοματικῆς τῆς Ἑταιρίας· ἤθελον κατασυντριβῆ ὑπὸ τοῦς τροχοῦς, χωρὶς νὰ ἐκβάλλωσι τὸν ἐλάχιστον στεναγμόν. «Τοιοῦτοτρόπως, ὡς παρετήρει φίλος μου τις, κατήγορος φλογερὸς τῆς ἀγγλικῆς κατακτήσεως, οἱ Ἄγγλοι, μὴ ἀκούμενοι, ἀφοῦ ἤρπασαν τὰ πάντα ἀπὸ τῶν ἀθλίων Ἰνδῶν, δὲν ἐπιτρέπουσιν αὐτοῖς οὔτε τὸ δικαίωμα νὰ καθῶσι, οὔτε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀποθάνωσιν, ὅταν ἐπιθυμῶσι.»

Πλήθος ἄπειρον περκαλοῦνται τὸ ἄρμα καὶ πλημμυρεῖ τὰς ὁδοὺς, ὡς τὰ ὕδατα ἐκχειλίσαντος χειμάρρου. Φανατικοὶ τινες δὲ περὶ τὰς παγῶδας ἐπιδίδονται εἰς ἄλλο εἶδος ἱεροπραξίας. Μέγας πάσσαλος, ὕψους δέκα μέτροις δώδεκα μέτρων, ἐμπήγνυται ἐν τῇ γῇ, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ὀριζοντεῶς τίθεται ῥάβδος μακρὰ, κινουμένη, ὡς οἱ βραχίονες τοῦ γεράνου, ἥτοι τῆς μηχανῆς τῆς ἀναβιβαστικῆς λίθους. Τὸ ὄλον τοῦ μηχανήματος ὁμοιάζει πολὺ πρὸς ὅσα ἀπαντᾷ τις συχνάκις ἐν τοῖς χωρίοις ἄνωθεν τῶν φρεάτων πρὸς ἀντηλσιν. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἐνὶ τῶν ἀκρων τῆς ῥάβδου τίθεται βάρος τι, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ ἐν ἡ δύο σχοινία, φέροντα ἐπὶ τῆς ἄκρας ἄγκιστρα, ὅμοια πρὸς τὰ παρὰ τοῖς κρεωπώλαις ἐν χρήσει ὄντα δι' ἀνάρτησιν τῶν κρεάτων. Ὅσάκις λοιπὸν προσέρχεται τις Ἰνδός, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξαγνίσῃ ἢ τὰ ἴδια ἀμαρτήματα, ἢ ἄλλου τινός, (δίδοντας συνήθως πρὸς τοῦτο 100 μέχρι 150 ρουπίων), ἐμβάλλοντα τὰ ἄγκιστρα εἰς τὰς σάκας τῶν ὤμων τοῦ εὐσεβοῦς, ἔπειτα ἀνορθοῦσι τὴν ῥάβδον, ὁ εὐσεβὴς ὑψοῦται, ἀκίνηται κατόπιν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν θεατῶν, οὗς ῥντίζει τὸ ἐξέρχόμενον αἷμα. Ἀλλὰ φαινόμενον παράδοξον εἶναι, ὅτι αἱ πληγαὶ αὗται ἐπουλοῦνται τάχιστα· καὶ αἴτιον μὲν τούτου νομίζω τὴν λιτὴν δίαιταν τῶν Ἰνδῶν καὶ τοὺς συχοῦς καθαρμοὺς, οἱ Βραχμᾶνες ὅμως ἀποδίδουσι πᾶσαν τὴν τιμὴν τῶν ἰάσεων τούτων εἰς τὴν μεσολάβησιν τῶν ἰδίων θεῶν καὶ εἰς τὴν ἰαματικὴν δυνάμιν φυτῶν τινῶν, ἐπιτιθεμένων ἐπὶ τῶν τοιούτων πληγῶν.

Ἀφοῦ ἐφ' ἱκανὸν περιαχθῶσι· τοιοῦτοτρόπως ἐν ταῖς ὁδοῖς ὁ θεὸς ἢ ἡ θεάκινα, φέρονται κατόπιν μετὰ τῶν ἀρχαίων εἰς τὸν Γάγγην ποταμόν, ἵνα θυσιθῶσιν ἐκεῖ ὡς ἐν βαπτίσματι,

1. Ἐστ. ἐκ Μελίτης τοῦ κ. Ν. Ρ. Πολίτου.

ἐνῶ τὰ ἐν τῷ ποταμῷ πλοῖα πληροῦνται ἀνθρώπων. Ἐπειτα εἶδος κρονίων διαδέχεται τὰς τελετάς ταύτας, ἐκάστου ἐπιδιδομένου εἰς ἡδονάς, αἱ ἐπιτρέπει αὐτῷ ὁ ἴδιος πλοῦτος. Τότε τελοῦνται λοιπὸν αἱ *Nauticks*, ἢ οἱ χοροὶ τῶν ὀρχηστρίδων, περὶ ὧν ὠμίλησα ἤδη ἐν μάλιστα περὶδεχθῶ ὅσα μοι διηγήθησαν ἀξιωματικοὶ τινες, ἢ τελετὴ περὶτοῦται ἐν κριπαλλῇ ἀκολαστοτάτῳ, κυρίως ἐν ταῖς μακρὰν τῆς ἕδρας τοῦ διοικητοῦ κειμέναις χώραις. Ἐν δὲ τῇ Καλιούττῃ ἐπισημότεραι τῶν ἑορτῶν εἰσὶν ἡ Δορογᾶχ-Ποοδγᾶχ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ἡ Ῥάμ-Αιλὰ ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἢ Νοεμβρίῳ. Δὲν παρέστην κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν ἑορτῶν, τελοῦμένην συνήθως ἐν *Barracore* συνίσταται ὁμοῦ, ὡς γινώσκω, εἰς εἶδος τι δράματος πολεμικοῦ, παριστῶντος τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ Ῥάμ-Αιλὰ ἐπὶ κεφαλῆς στρατιᾶς πιθήκων, καὶ τὴν ἤτταν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν, οὓς προσέβαλλε. Τελευταῖα δὲ ἡ παράστασις τιθεμένου τοῦ πυρὸς εἰς ἀνδρείκελα, πεπληρωμένα πυρίτιδος, καὶ ἡ στρατιὰ τοῦ Ῥάμ-Αιλὰ, ἀήτηθηῖσα, ἀνακινᾶσεται εἰς τὸν ἀέρα.

Ἀλλὰ καὶ θαυμαστοὶ ἐπιτηδεύοντες οἱ Ἰνδοὶ τυγχάνουσι, διὸ θέλω εἶπει τινὰ καὶ περὶ τούτου. Οἱ Ἰνδοὶ θαυμαστοὶ, πολυπληθέστατοι ὄντες, διατρέχουσι τὰς ἀγυῖας, φέροντες ἐντὸς σάκκων τὰ πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος χρήσιμα ἐργαλεῖα. Δὲν ἔχεις ἢ νὰ περιμείνης ἐπὶ τινος στιγμᾶς ἐν τινι τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, καὶ ἔσο θέβαιος, ὅτι θέλεις ἴδει πολλοὺς θαυμαστοὺς, διαβαίνοντας πρὸς ἄγραν θυμάτων. Κάθηται λοιπὸν ἀμέσως ὁ θαυμαστοὺς κατὰ γῆς, ἐπὶ μικροῦ τάπητος, ὃν μεθ' ἑαυτοῦ φέρει, καὶ ἀρχεται ἐξάγων ἐκ τοῦ σάκκου φιάλας, αὐγάς, ἐλέφαντας, καμήλους καὶ ἄλλα ζῶα ξύλινα ἢ ἐκ πηλοῦ, φυσικῶ τῷ λόγῳ μικρότατα, ἀφοῦ ὁ σάκκος δὲν εἶναι μεγαλύτερος τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς χωρικοῖς ὄντων. Διὰ τούτων κητοροῦσιν ὅσα περίπου οἱ ἡμέτεροι ταχυδακτυλοῦργοι καὶ οἱ περιβόητοι θαυμαστοὶ τῆς Εὐρώπης. Τοιοῦτοτρόπως τὰ πινάκια ἀρχίζουσι νὰ πετώσιν, αἱ μάχαιραι ἐπιψάουσι τῶν παρειῶν καὶ τῶν χειρῶν τοῦ Ἰνδοῦ, ὁ ἐλέφας ἐκβάλλει γάλα, οἶνον, ὑδῶρ κλπ. καίτοι δὲν εἶναι μεγαλύτερος ὡσὺ ἢ καμήλος μεταπηδᾷ ἀπὸ δοχείου ἐντὸς δοχείου, ὕπερ ἔπειτα καταπίνει· τὰ ὡς γεννῶσι νεοσσοὺς, πτηνὰ πετώντα κλπ.

Ἐπάρχουσι ἐν Καλιούττῃ καὶ νευρόσπαστα, περιφερόμενα ἐν ταῖς ἀγυῖαις. Ἐντὸς σάκκου εἰσὶ τεθειμέναι πλαγγόνες ὑπὸ στολᾶς διαφόρους, καὶ ὁ διεθυντὴς τῶν κινητῶν τούτων θεάτρων, λαμβάνων τὰς πλαγγόνες εἰς τὰς χεῖρας καὶ κινῶν αὐτάς, ἀρχίζει νὰ ὀμιλῇ ὑπὸ φωνᾶς διαφόρου μετ' εὐχεραίας ἀπιστεύτου. Ἐποκρί-

νονται λοιπὸν πολλάκις, ὡς ἔμαθον, πρόσωπα ἐπίσημα, καὶ οἱ ὑποβαλλόμενοι λόγοι εἰσὶ περιεργότατοι, καθόσον ἀπομιμοῦνται ἐν αὐτοῖς τοὺς Εὐρωπαίους.

Αἱ παραστάσεις τῶν θαυμαστοποιῶν καὶ τῶν διεθυνόντων τὰ κινητὰ θεάτρα τῶν νευροσπαστων διακοῦσιν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας, καὶ καταβάλλει τις λόγῳ πληρωμῆς πέντε ἢ ἕξ ἀνας, ἧτοι περὶ τὰ εἴκοσι πεντάλεπτα, ὅσοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν θεατῶν.

Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω καὶ τοὺς ἐπιδεικνύοντας ἢ μαγεύοντας τοὺς ὄφεις, οἵτινες πάντες ἀνήκουσιν ὑποδαιρέσει τινὶ τῆς τάξεως τῶν βραχμάνων. Φέρουσιν οὗτοι μεθ' ἑαυτῶν διάφορα εἶδη ὄφρων ἐπικινδυνωδестаτων, μεθ' ὧν παίζουσι ἐν οἰκειότητι, περιστρέφοντες αὐτοὺς περὶ τὸ σῶμα, ἐξερθείζοντας, δάκνοντες τὴν κεφαλὴν αὐτῶν διὰ τῶν ὀδόντων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Καίτοι δὲ εἰσὶν ἐξημερωμένοι καὶ ἔχουσιν ἐκβληθῆ οἱ δηλητηριώδεις αὐτῶν ὀδόντες, τὸ θέαμα ὅμως τοῦτο μοι προὔξενει ἐντύπωσιν τόσῳ μᾶλλον δυσάρεστον, ὅσῳ ἐγίνωσκον, ὅτι πολλοὶ τῶν τρεφόντων ὄφεις βραχμάνων ἀπέθνησκον ἐνίοτε ὡς ἐκ τῆς ἐξασκήσεως ταύτης τοῦ ἐπικινδύνου αὐτῶν ἐπαγγέλματος. Συρίττουσι κατὰ τρόπον ἴδιον, τοῦθ' ὅπερ, κατ' αὐτοὺς, προσελκύει τοὺς ὄφεις μακρόθεν, οὓς βλέπεις ἐπιχαρίτως συστρεφομένους καὶ ἔρποντας οὕτως εἰπεῖν ἐρρόθμως ὑπὸ τὸν ἦχον τῆς μουσικῆς τῶν βραχμάνων. Κατὰ τινὰ ἐσπερίδα ἐν ἐξοχικῇ τινι τῆς Καλιούττας οἰκίᾳ, δύο λεύγας τῆς πόλεως ἀπεχούση, προσεκληθῆ τις τῶν γοήτων τούτων, καὶ, κατελθόντων ἰκάντων ἡμῶν εἰς τὴν αὐλήν, ὁ γόης κατώρθωσεν ἐν διαστήματι δύο ὥρῶν νὰ προσέλθωσι τρεῖς ὄφεις, ὧν ὁ εἰς εἶχεν εἰσέτι τὸ δηλητήριον, διότι ὁ δηγθεὶς ἐπίτηδες παρ' αὐτοῦ κύων (καίτοι ὁ γόης καὶ τινες ἐκ τῶν παρισταμένων ἀνίσταντο εἰς τοῦτο) ἀπέθανε τὴν νύκτα. Ὁ γόης, ὅστις πολλάκις μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς εἶχεν ἐγγίσει τὸν ὄφιν ἐκεῖνον, δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ παίζων μετ' αὐτοῦ, ἐνῶ τούναντι ἄνεστρέφετο μετὰ τῶν δύο ἄλλων, ὧν πολλάκις ἔθηκε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τοῦ στόματός του. Μοὶ διηγήθη, ὅτι δύο μόνον εἶδη ὄφρων ὑπάρχουσιν, οὓς δὲν ἐδυνήθη νὰ γοητεύσῃ, ὁ *cobra-capello* καὶ μικρὸς τις μέλας, καλούμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *βέλος* ὁ δηγθεὶς ὑπὸ τούτου μετὰ ἡμίσειαν τὸ πολὺ ὥραν ἀποθνήσκει. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰνδὸς, ἄμα ἐννοήσῃ ὅτι ἐδήχθη ὑπὸ *βέλου*, ῥίπτεται κατὰ γῆς, ἀναμείνων ἡσυχῶς τὸν ἀναπόφευκτον θάνατον.

IB'

Ἄλλ' ἡ εὐρεῖα ἔκτασις τῆς Ἰνδοστάνης, τὰ πυκνὰ δάση, τὰ σήμερον ἔτι καλύπτοντα τὸ τέταρτον τῆς χώρας, τὸ ἀραιὸν τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ἀθλιότης τῶν πλείονων ἐκ τῶν κατοίκων, ὁ

τρόπος καθ' ὃν οἱ ξένοι καὶ οἱ περιηγηταὶ περιόδουσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ταῦτα πάντα ἀνέπτυσσον καὶ υπέθαλλον ἄλλοτε τὴν ληστείαν. Ὅθεν ῥυλαὶ ὄλαι ἕζων πρότερον ἐκ τῶν κλοπῶν, συνοδευομένων πολλὰκις καὶ ὑπὸ φόνων. Ὡς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῶν διακλαδώσεων καὶ διὰ τῶν ρακιῶν, οἵτινες ἐχρησίμευσον ὡς κατὰσκοποὶ, ὑπὸ τὸ ἐνδύμα δὲ τῶν ὁποίων ἐν ἀνάγκῃ αἱ φυλαὶ ἐκείναι διέτρεχον τὴν χώραν κατὰ συμμορίας, ἐκ χιλίων ἢ δισχιλίων ληστῶν ἀποτελουμένας, αἱ ἐπιδρομαὶ αὐτῶν ἐγίνοντο ἐπισήμως. Κατὰ τὰ 1804 καὶ 1806 ἐλήστευσαν τὰ πλοῖα, τὰ φέροντα χρήματα τῆς Ἑταιρίας, ὅτε ἀνήγοντο τὸν Γάγγην, συνοδευόμενα μάλιστα ὑπὸ φρουρᾶς. Συνήθως ὅμως δὲν ἀπετέλουν τοσοῦτον πολυάριθμα στίφη, ὅταν ἐπέπιπτον κατὰ ἀπομεμονωμένων περιηγητῶν καὶ κροαθιῶν, τῶν κυριωτέρων θυμάτων. Τὰ ἀναφερόμενα περὶ τῆς τόλμης καὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τούτων τῶν *bheels* ἢ *dacoits* εἰσὶν ἀνώτερα πάσης περιγραφῆς, οὐδ' ἤθελόν ποτε πιστευθῆ, ἐὰν τὰ δικαστικὰ ἀργεῖα καὶ μαρτυρίαι ἀνθρώπων σπουδαιοτάτων δὲν ἐβεβαίουν αὐτά. Ὑπῆρξαν λοιπὸν *dacoits*, κλέψαντες ἀπὸ τῶν σωμάτων τῶν περιηγητῶν ἐνδύματα καὶ τὰς σινδῶνας, ἐφ' ὧν ἦσαν κατακεκλιμένοι. Γυμνός, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐλάϊφ ἠλειμμένον ἔχων, ὁ *dacoit* εἰσῆρχετο ἔρπων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θύματος· ἐπὶ τῷ ἐλαχίστῳ κρότῳ ἴστατο, ἔξαπλούμενος ὅσῳ τὸ δυνατὸν πλειότερον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ μὴ διακρινόμενος ὡς ἐκ τῆς συγχύσεως τοῦ χρώματος αὐτῆς εἴτε πρὸς τὸ τοῦ ἰδίου σώματος, εἴτε πρὸς τὸ τῶν κλάδων, δι' ὧν ἦν περιβεβλημένος. Πολλὰκις δολοφονεῖ ὦρα διήρχετο, καὶ ὁ *dacoit* δὲν εἶχε προχωρήσει οὐδὲ κατὰ δέκα μόνον βήματα· φθάνων ἐγγυὲς τῆς σκηνῆς· εἰσῆρχετο ἕκ τινος τῶν γωνιῶν ὡς ὄφει· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ πάλιν ἴστατο, ἵνα ὁ περιηγητής, ἐν ὁ θύρῳχος πιθανῶς εἶχεν ἐξεγείρει, ἀποκοιμηθῆ ἐκ νέου. Ἐπειτα, ὑπὸ τὰς αὐτὰς πάντοτε προφυλάξεις, ἀφήρει ὅσα ἐδύνατο. Ἄν μάλιστα ὁ κοιμώμενος ἦν οὕτω πως κεκλιμένος, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐργασίαν τοῦ *dacoit*, αὐτός κἀπὸ τοῦ διὰ νυγμῶν εἴτε τῆς κνήμης εἴτε τοῦ βραχίονος τοῦ κοιμώμενου νὰ ἐπιτύχῃ προσφοροτέραν θέσιν. Θέλων π. γ. νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ὑποκάτω σινδῶν, ἠνάγκασε διὰ νυγμῶν τὸν κοιμώμενον νὰ σύρηται πρὸς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς κλίνης, καὶ οὕτω πως ὁ *dacoit* ἀνεπισθητικῶς ἀφήρει τὴν σινδῶν ἐν τῷ ἅμα. Συνήθως ὁ *bheel* ἤρκειτο ἀφαιρῶν τὰ παρακείμενα ἐνδύματα καὶ φεύγων· ἀλλ' ἂν ὁ κοιμώμενος ἠγείρετο, φεύγει! . . . τὸ ἐγχειρίδιον ἐξήπλου αὐτὸν ἀφεύκτως. Ὁ διοικητὴς εἰσῆγαγεν αὐστηρᾶς κατὰ τῶν κακούργων τούτων διατάξεις· καὶ τοὶ δὲ πολλὰς δυσκολίας ἢ εὐρωπαϊκὴ δικαιοσύνη ἀπῆλθον, ὡς ἐκ τῆς μεγάλῃς ἐκτάσεως τῆς χώρας,

πολλὰ συμμορία, περικυκλωθεῖσαι, συνελήφθησαν οὕτως εἰπεῖν ἐπ' αὐτοφώρῳ, καὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς λησταί, ἄνευ πολλῶν δικαστικῶν διατυπώσεων, ἀπηγχονίσθησαν ἀπὸ τῶν κλάδων τῶν δένδρων. Ἀπὸ τοῦ 1810 πρὸς τὸ 1818 ἔτος κυρίως αἱ σωτήριαι αὐταὶ ἐκτελέσεις πολλὰκις ἐπανελήφθησαν, καὶ ἐφάνη ἐπὶ τινα χρόνον, ὅτι ἡ χώρα ἐλυτρώθη ἀπὸ τῶν *dacoits*, ἢ τοῦλάχιστον ἀπὸ τῶν ὀργανισμένων συμμοριῶν αὐτῶν.

Πλὴν μετ' οὐ πολὺ παρετηρήθη, ὅτι οἱ φόνοι ἐπανελαμβάνοντο μετ' ἐπιτάσεως, διαπραττόμενοι μάλιστα πάντες μετ' ὁμοιότητος παραδόξου ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἰνδοστάνης. Τοιοῦτοτρόπως πάντα τὰ θύματα ἀνευρίσκοντο ἐστραγγαλισμένα, ἢ φέροντα τραύματα δι' ἐγχειρίδιου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τεθαμμένα εἰς μέρη παράμερα. Ἐπειτα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνευρισκομένων πτωμάτων δὲν εὐρίσκετο ἐν σχέσει πρὸς τὸν τῶν ἀπολεσθέντων ἀνθρώπων. Προφανῶς λοιπὸν συνέβαινέ τι τὸ μυστηριώδες· ἀλλ' οὔτε αἱ ἐρευναι τῆς δικαιοσύνης, οὔτε αἱ ὑποσχέσεις ἢ αἱ ἀπειλαὶ ἐδύναντο νὰ ἀποκαλύψωσι τὸ πρᾶγμα. Οἱ φονεῖς, συλλαμβανόμενοι ἐπ' αὐτοφώρῳ, οὐδὲν πάλιν ὠμολόγουν. Ἐν 1830 ἔτει μάλιστα ἀπηγχονίσθησαν πεντήκοντα συγχρόνως, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἠθέλησε νὰ ἀποκαλύψῃ τι περὶ τῆς ἑταιρίας. Τέλος τίς, ὀνόματι Φαριγγιάς, περίφημος καὶ ὡς δολοφόνος καὶ ὡς καταμηνυτής, συνήνεσε ν' ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα, ἐπὶ τῷ ἔρω ὅμως νὰ μὴ φανερωθῆ.

Ἄντι λοιπὸν τῶν *dacoits* εἶχε σχηματισθῆ αἵρεσις τις θρησκευτικὴ, πολλῶ φοβερωτέρα, ἧς τὰ μέλη ὠνομάζοντο *θύγοι* ἢ *φασίγαροι* (ἐκ τοῦ *thugna*, πανουργεῖσθαι, καὶ *pkansna*, στραγγαλίσαι). Ὁπαδοὶ δὲ τῆς θεαίνης Βχαρὰβανί, τῆς συζύγου Σίβα τοῦ καταστροφέως ὄντες, ἐπεζήτουν πρὸ παντὸς τὴν καταστροφὴν, ἧτις ὄφειλε μόνον νὰ συντελεσθῆ κατ' ἐκκλησιαστικὸς τινος τύπος. Ἡ κλοπὴ, ἢ συνοδεύουσα πάντοτε τὸν φόνον, ἦν παρεπόμενον, ἔδεσμα ἡδὺ, κατὰ τὴν ἑκφρασιν δὲν ἐνθυμοῦμαι τίνος περιηγητοῦ. Οὐδαμῶς ἐφοβοῦντο τὸν θάνατον, τὸν ἀποστέλλοντα παρευθὺς εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς Βχαρὰβανί, ὅπου γυναῖκες χαρίεσαι καὶ ἀπολαύσεις, ἀδικόπως ἀνανεύμεναι, ἀνέμενον αὐτούς. Ὄφειλον ἄρα οἱ θύγοι, ἵνα πιστοὶ διατελέσωσι τῷ φοβερῷ αὐτῶν κώδικι, νὰ παρεισέλθωσι καὶ νὰ ἀποκτήσωσι τὴν φιλίαν τοῦ ἰδίου θύματος, νὰ ὀδοιορῶσι μετ' αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀναμένωσιν οὕτω τὴν εὐκαιρὸν στιγμὴν πρὸς διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος. Ὅταν δὲ λαγῶς τις ἢ πτηνὸν διήρχετο κατὰ τὴν ὀδοιορίαν, ἅτινα ἐνομίζοντο οἰωνοὶ, ὁ θύγος, μένων βήματά τινα ὀπισθεν, ἐπέπιπτε κατὰ τοῦ θύματος, καὶ δι' εἶδους τινὸς δικτύου ἀπέκτεινεν αὐτό.

στον, ὅτι δὲν παρέχει σημεῖα ὑπάρξεως. Καὶ προσθέτω τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν, διότι Ἕλληνοι τινὲς, κάλλιστα τὸν τόπον γνωρίζοντες, μὲ ἐβεβαίωσαν, ὅτι οἱ θύγοι διασώζονται πάντοτε, καὶ ὅτι, ἂν ποτε ἐπέλθῃ ἀναστάσις τις, θέλουσιν ἀναφανῆ, ἐπαναλαμβάνοντες τὰ στυγερά αὐτῶν ἀνδραγαθήματα.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

(Ἐκ τῶν τοῦ Σαμουὴλ Σμάιλης.)

Εἰπέ μοι τίνα θυμάσαι καὶ ὅα σοὶ εἶπω ὅποιος εἶσαι.

Sainte-Reuve.

Ἡ ἀνατροφή τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ οἰκογενεῖα παρατείνεται πέραν τῆς παιδικῆς ἡλικίας· δύναται δέ τις εἰπεῖν ὅτι οὐδέποτε παύει. Ἐν τῇ προόδῳ ὅμως τῶν ἐτῶν ἐπέρχεται χρόνος, καθ' ὃν ἡ ἐπίδρασις τῆς οἰκογενείας δὲν εἶναι ἀπλότος, διότι ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς ἀνατροφῆς· τῆς μᾶλλον τεχνικῆς τοῦ σχολείου, ὑπὸ τῆς διατριβῆς τῶν φίλων καὶ τῶν συντρόφων, οἵτινες διαρκῶς διαπλάττουσι τὸν χαρακτῆρα διὰ τῆς πανισχύρου δυνάμεως τοῦ παραδείγματος.

Οἱ ἄνθρωποι νέοι ἢ γέροντες, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ νέοι, ἀδυνατοῦσι νὰ ἐμποδίσωσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ μιμῶνται ἐκείνους μεθ' ὧν διατρίβουσι καὶ συγχρωτίζονται. Ἡ μήτηρ τοῦ Γεωργίου Χέρβερτ ἔλεγεν εἰς τὸν υἱὸν τῆς τοῦς ἐξῆς λόγους πρὸς ὀδηγίαν αὐτοῦ· «Ὅπως τὸ σῶμα ἡμῶν τρέφεται ἀναλόγως τῆς παραλαμβανομένης τροφῆς, οὕτω καὶ ἡ ἀρετὴ ἢ ἡ κακία ἀνεπαίσθητως εἰσδύουσι εἰς τὴν ψυχὴν μας διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς ἀνατροφῆς μετὰ καλῶν ἢ κακῶν ἀνθρώπων».

Ἀδύνατον ἀληθῶς οἱ περὶ ἡμᾶς ἄνθρωποι νὰ μὴ ἐπηρεάσωσι μεγάλως ἡμᾶς ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος· διότι οἱ ἄνθρωποι φύσει εἶναι μιμοί, καὶ ἕκαστος λεληθῶς παραλαμβάνει τοὺς λόγους, τὴν στάσιν, τὰς χειρονομίας ἐκείνων, οὗς ἀναστρέφεται. «Τὸ παράδειγμα, ἔλεγεν ὁ Βούρκε, εἶναι τὸ πᾶν. Τὸ παράδειγμα εἶναι τὸ σχολεῖον τῆς ἀνθρωπότητος, ἣτις μόνον ἐν αὐτῷ θέλει νὰ διδάσκηται».

Ἡ μίμησις ἐν γένει γίνεται ἄνευ συνειδήσεως τοῦ πράττοντος, ὥστε ἡ ἐπίδρασις αὐτῆς παρέρχεται ἀόρατος, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα μένουσι διαρκῆ. Μόνον δὲ ὅταν ἄνθρωπος ἱκανὸς νὰ προξενήσῃ ἐντύπωσιν σχετίζεται πρὸς ἕτερον ἐπιδικτικὸν ἐντυπώσεων, καθίστανται ὁρατὰ τὰ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ δευτέρου ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις καὶ χαρακτῆρες ἀσθενεῖς αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ἀνθρώπων. Ἡ ἀφομοίωσις τῶν αἰσθημάτων, τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἐξῆς τελεῖται ἀενάως καὶ ἡ ἐπενέργεια τοῦ παραδείγματος εἶναι ἀκατάπαυστος.

«Ὁμίλησαν πολλὰ περὶ ἀνατροφῆς, ἔλεγεν ὁ Κάρολος Μπέλ, ἐν τινι τῶν ἐπιστολῶν του, ἀλλ' εὐρίσκω ὅτι δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸ πηράδειγμα. Ἡ καλλιτέρα παιδείουσι ἐμοῦ ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ παραδείγματος, ὅπερ μοὶ παρέσχον οἱ ἀδελφοὶ μου».

Ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων κεῖται, ἵνα αἱ περιστάσεις, αἱ συντελοῦσαι εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος, ἐπενεργῶσιν ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν ὁ παῖς προάγεται εἰς ἡλικίαν. Προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ παράδειγμα καὶ ἡ μίμησις μεταβάλλονται εἰς ἕξεις, αἵτινες μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀποκτῶσιν ἐφ' ἡμῶν τοιοῦτον κράτος, ὥστε λεληθῶς πως καὶ ἀοράτως ἀποβάλλομεν μέρος τῆς προσωπικῆς ἡμῶν ἐλευθερίας.

Ἐλαχίστη κακὴ πτυχὴ τοῦ χαρακτῆρος, ἐξῆς διὰ τοῦ χρόνου κατασταθεῖσα, ἀποβαίνει τοσοῦτω τυραννικῆ, ὥστε ὑπάρχουσι τινες προσεκολλημένοι εἰς τὸ κακὸν, καίτοι καταρῶνται αὐτοῦ. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐγένοντο δοῦλοι τῶν ἐξῆς τῶν, ἀδυνατοῦντες ν' ἀνισταθῶσιν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῶν. Οὕτως ὁ Λώκιος διατείνεται ὅτι τὸ νὰ πλάσῃ τις καὶ διατηρήσῃ ἰσχύον τοῦ νοῦς, δι' ἧς νὰ δύναται νὰ παλαίῃ κατὰ τοῦ κράτους οἰκεδῆποτε κακῆς ἕξεως, πρέπει νὰ θεωρηθῆ, ὡς ἐν τῶν μεγάλων ἔργων τῆς ἠθικῆς παιδείουσεως.

Λέγεται συνήθως ὅτι οἱ ἄνθρωποι γνωρίζονται ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οὗς ἀναστρέφονται. Ἄνθρωποι νηφάλιοι δὲν συνάπτουσι σχέσεις μετὰ μεθύσων, οὐδ' εὐγενεῖς περὶ τοὺς τρόπους μετὰ χυδαίων, ἢ εὐσχήμονες μετ' ἀναιδῶν. Τὸ νὰ ἔχη τις φίλους ἀνθρώπους διεφθαρμένους εἶναι σημεῖον ταπεινῶν αἰσθημάτων καὶ τάσεων κακῶν· τὸ νὰ φοιτᾷ δὲ εἰς τοιαύτην κοινωνίαν ἄγει εἰς ἀναπόφευκτον ἐκφυλισμὸν τοῦ χαρακτῆρος. Ἡ διατριβὴ μετὰ χυδαίων ἀνθρώπων καὶ ἐγωιστῶν ἔχει ἐπιβλαβέστατα ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος ἀποτελέσματα· ζηραίνει τὴν ψυχὴν, καθιστᾷ κατηφῆ, περιορισμένην, ἐχθρὰν τοῦ ἀληθινοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ γενναίου χαρακτῆρος. Ὁ νοῦς ἐθίζεται νὰ διατρέχῃ στενοῦς αὐλακας, ἡ δὲ καρδιά συσφίγγεται, καὶ διαφθέρεται πᾶσα γενναία τάσις φιλοδοξίας καὶ πραγματικῆς ὑπεροχῆς.

Τοῦναντίον ἡ μετ' ἀνθρώπων νοημόνων, ἐμπεύρων καὶ πολλῶ ὑπερτέρων ἡμῶν διατριβὴ πάντοτε ἀποβαίνει πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ δυνάμεως, διότι διδασκόμεθα ἐκ τῆς πείρας τῶν γνώσεων, καὶ τῶν παθημάτων ἐκείνων.

Ὁ χαρακτῆρ ἐπιδρᾷ ἐφ' ὅλων τῶν περιστάσεων τοῦ βίου. Ἐντιμος τεχνίτης ἐμφυσᾷ ζωὴν εἰς τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ καὶ ἀναπτύσσει πάσας αὐτῶν τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις. Βεβαιουσὶν ὅτι ὁ Φραγκλίνος, ἐργάτης ὢν ἐν Λονδίῳ, ἀνεμόρφωσεν ὀλόκληρον ἐργοστάσιον. Τοῦναντίον ἄνθρωπος φλυαβῆσις, ἐν τῇ κακίᾳ βιώσας, γίνεται